

Richtsnoeren voor een risicogebaseerde analyse

*Instellingen zonder winstoogmerk
(IZW's/NPO's) en mutualiteiten*

CONTEXT

Inleiding

De sector van not-for-profit organisaties (NPO's/IZW's)¹ en mutualiteiten neemt een steeds belangrijkere plaats in de Belgische economie. Deze sector groepeerst IZW's en mutualiteiten die als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat ze taken uitvoeren ten dienste van de gemeenschap. De gebieden die worden bestreken zijn echter zeer breed, inclusief gezondheidszorg, maatschappelijk werk en de sociaal-culturele wereld.

Verscheidende internationale bronnen (o.a. FATF) hebben de risico's benadrukt van misbruik van IZW's en mutualiteiten door terroristen die bedrog gebruiken om hun activiteiten te maskeren².

Banken spelen vandaag een sleutelrol bij het opsporen van financiële criminaliteit. Op geen enkele manier willen financiële instellingen immers witwaspraktijken faciliteren of indirect meewerken aan de financiering van terrorisme.

De wet van 18 september 2017 kent financiële instellingen een rol toe als "poortwachter" in de strijd tegen het witwassen van geld, wat een voortdurende waakzaamheidsplicht met zich meebrengt gedurende de hele zakelijke relatie, met tal van verplichtingen:

- Know your customer "KYC"
- Know your transaction "KYT"

- Checken van de oorsprong van tegoeden
- Risk based approach
- Naleving van financiële embargo's
- Beperking op het gebruik van cash
- Meldingsplicht aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI)
- Meldingsplicht aan Schatkist (embargo's)
- ...

Bij het accepteren van een nieuwe klant en gedurende een zakelijke relatie moet de bank regelmatig analyses van haar klanten uitvoeren om het risiconiveau van die zakelijke relatie te bepalen. Wanneer een zakelijke relatie of transactie een hoog risico op witwassen of financiering van terrorisme kan betekenen, moeten banken verscherpte waakzaamheidsmaatregelen toepassen. Dit kan ertoe leiden dat ze de klant om extra informatie vragen. In sommige gevallen kunnen de gevolgen aanzienlijk zijn: de bank kan bepaalde transacties blokkeren, de financiële dienstverlening beperken of de zakelijke relatie beëindigen.

Het is daarom essentieel dat de beoordeling van het klantrisico voldoende gedetailleerd is en proportioneel ten opzichte van de vastgestelde risico's wordt uitgevoerd.

Daarnaast moeten IZW's en mutualiteiten zich ook bewust zijn van de verplichtingen van banken en voldoende meewerken aan het verstrekken van documenten, informatie en bewijsstukken.

Toegang tot het systeem van financiële verrichtingen is essentieel voor IZW's en mutualiteiten om goed te kunnen functioneren. Tegelijk moet voorkomen worden dat illegale activiteiten terechtkomen in de ondoorzichtige wereld van een ongereguleerd systeem.

Er moet dus een evenwicht worden gevonden tussen financiële inclusie en een adequaat beheer van de risico's die verbonden zijn aan de financiering van terrorisme en het witwassen van geld.

Omdat de samenwerking tussen de financiële sector en de non profit sector essentieel is, is het doel van deze richtsnoeren om het Belgische wetgevende kader voor de strijd tegen het witwassen van geld en financiering van terrorisme, opgelegd aan de financiële sector, te beschrijven.

De richtsnoeren vermelden ook de risicofactoren die de individuele risicoanalyse van banken met betrekking tot hun IZW-klanten kunnen beïnvloeden. Dit zijn puur indicatieve factoren (gezien de Belgische wet bepaalt dat elke financiële instelling de risicofactoren moet bepalen op basis van de algemene risicoanalyse van haar instelling) De interne procedures van elke bank (met hun eigen specifieke kenmerken) blijven uiteraard gelden.

¹ Het begrip IZW's bevat organisaties zoals vzw's, internationale vzw's en stichtingen.

² Voor **FATF** "verwijst 'NPO' naar een rechtspersoon of regeling of organisatie die zich primair bezighoudt met het werven of uitbetalen van fondsen voor doeleinden zoals liefdadigheids-, religieuze, culturele, educatieve, sociale of broederlijke doeleinden, of voor het uitvoeren van andere soorten "goede werken". De definitie van NPO voor **AML** is minder restrictief.

Het Belgian Financial Crime Framework

In Europa zijn de regels ter bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme gebaseerd op een centraal concept: de risicogebaseerde (risk based) benadering. Dit impliceert dat op elk niveau (Europees, nationaal en op het niveau van de onderworpen entiteit) een risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. Dit betekent dat moet worden nagegaan aan welke risico's de instelling zelf is blootgesteld met betrekking tot het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Banken moeten, als onderworpen entiteit in het kader van de AML-wet van 18 september 2017, de risico's op het witwassen van geld en de financiering van terrorisme waaraan ze zijn blootgesteld identificeren en beoordelen, waarbij ze in het bijzonder rekening moeten houden met de kenmerken van hun klantenbestand, de producten, diensten of transacties die ze aanbieden, de betrokken landen of geografische gebieden en de distributiekanaalen die ze gebruiken (artikel 7).

Op basis van hun analyse stellen zij interne procedures en beleidsmaatregelen vast om deze risico's tegen te gaan. Bijgevolg verschillen de beslissingen die worden genomen

met betrekking tot AML per definitie van financiële instelling tot financiële instelling.

De algemene zorgvuldigheidsverplichtingen (due diligence) zijn echter dezelfde voor alle onderworpen entiteiten. Deze omvatten het identificeren van hun klanten en het verifiëren van hun identiteit (artikelen 25 tot 32). Identificatie heeft ook betrekking op de kenmerken van de klant en het doel en de aard van de zakelijke relatie (artikel 34).

Voor elke klant moet een individuele risicoanalyse worden uitgevoerd (artikel 19, lid 2) op basis van verschillende factoren. Afhankelijk van de verkregen resultaten moeten speciale waakzaamheidsmaatregelen worden genomen. In geval van hoge risico's nemen de onderworpen ondernemingen verhoogde zorgvuldigheids-maatregelen.

De Belgische wetgeving wijst ook op bepaalde gevallen die inherent een hoog risico inhouden en waarin in elk geval verscherpte zorgvuldigheidsmaatregelen moeten worden toegepast. Deze situaties omvatten klanten of Ultieme Begunstigden (UBO's) gevestigd in risicolanden (artikel 38), banden met belastingparadijzen (artikel 39) en de betrokkenheid van politiek prominente personen³ (artikel 41).

Gedurende de gehele zakelijke relatie, en afhankelijk van de risico's die eraan verbonden zijn, moeten financiële instellingen controlemaatregelen implementeren. Screening gebeurt zowel op klantgegevens (bijwerken van informatie, opsporen van eventuele alerts, enz.) als op transacties (atypische verrichtingen, grote bedragen, ontvangst van fondsen uit het buitenland, enz.). De bank kan haar klanten op elk moment vragen naar de herkomst van de ontvangen fondsen, hun banden met bepaalde personen of landen, enz.

Wanneer de bank bepaalde elementen als verdacht beschouwt, is ze verplicht om de CFI⁴ (Cel voor Financiële Informatieverwerking) op de hoogte te brengen.

In bepaalde gevallen kan een financiële instelling op basis van het beginsel van contractuele vrijheid een zakelijke relatie met een klant beëindigen of weigeren. Deze beslissing moet het resultaat zijn van een objectieve, volledige en gedetailleerde analyse van de kenmerken en/of de financiële transacties van de klant.

³ Een "politiek prominente persoon" is een natuurlijk persoon die een prominente publieke functie bekleedt of bekleed heeft. Het gaat namelijk over de functies vermeld in artikel 4, 28° van de AML wet (bvb staatshoofden, regeringsleiders, ministers en staatssecretarissen; parlementsleden of leden van soortgelijke wetgevende organen; leden van bestuurslichamen van politieke partijen; ...)

⁴ Voor meer info over de rol van de CFI: <https://www.ctif-cfi.be/index.php/nl/belgisch-stelsel/cfi/rol-van-de-cfi>

Intern beleid met betrekking tot de algemene risicobeoordeling van de bank

Klant acceptatie

Identificatie van de identiteit van de klant (Art 26)

Rechtspersonen:

maatschappelijke naam en
maatschappelijke zetel
.....

Bestuurders: naam,
voornaam, geboortedatum en
-plaats, bevoegdheid om de
rechtspersoon te verbinden en,
in de mate van het mogelijke,
het adres
.....

UBO's: naam, voornaam en,
in de mate van het mogelijke,
geboortedatum en -plaats, en
adres

Verificatie van de identiteit van de klant, zijn bestuurders en UBO's (Art 27)

- PEP Screening
- Sanction Screening
- Reputatie Screening
- UBO Register
- ...

Individuele risicobeoordeling van de klant (Art 19, §2)
*op basis van de criteria en factoren gedefinieerd door de bank
in haar intern beleid*

Doorlopende waakzaamheid

Transactiescreening

- Detectie van **atypische verrichtingen** (ex: verrichtingen van bedragen die niet kunnen worden gerechtvaardigd door de gekende inkomstenbronnen van de cliënt, verrichtingen in contanten of met landen met een hoog risico, het gebruik van schermvennootschappen, enz. ...)
- Detectie van **atypische feiten** (ontvangst van informatie afkomstig van geloofwaardige externe bronnen die de beoordeling van de zakelijke relatie met een cliënt negatief zou kunnen beïnvloeden, enz. ...)

Klantscreening

- Bijwerking van de klantgegevens of informatie over de klant
- Bijwerking van de individuele risicobeoordeling
- Nieuw evenement tijdens de zakelijke relatie
- Detectie van een alert door een toezichtssysteem

Melding
van
vermoedens
aan CFI

Beeindiging

Acceptatie

Weigering

RICHTSNOEREN

Voor zowel de banken als voor de IZW-sector is het belangrijk dat risico's adequaat worden beoordeeld en indien nodig beperkt. Het is daarom essentieel dat beide sectoren proactief samenwerken.

Dat de betrokken partijen zich bewust zijn van het algemene wettelijke kader, de verplichtingen van elk van hen en van de risico's die aan de zakelijke relatie verbonden zijn.

Het doel van die risico gebaseerde richtsnoeren is:

- de documenten beschrijven die nodig zijn om de bank in staat te stellen aan haar wettelijke verplichtingen te voldoen,
- de risicofactoren voor de non-profitsector aangeven en benadrukken, evenals indicatoren van een potentieel lager of hoger risico,
- uitleg geven over de risicoanalyse.

Informatie en documentatie

Bij het aangaan van een zakelijke relatie zal de bank tal van documenten opvragen om haar klant adequaat te kunnen identificeren.

Het is belangrijk dat de IZW of de mutualiteit volledig meewerkt aan het doorgeven van de gevraagde informatie. Dit legt de basis voor een goede relatie. Volledige transparantie van aangeleverde documenten kan worden beschouwd als een risicobeperkende factor.

De volgende informatie en documenten dragen bij aan een adequate risicobeoordeling:

- Lidmaatschap, registratie en controle:
 - ontvanger van federale, regionale of gemeenschapssubsidies of subsidies van de EU;
 - audits door betrouwbare derde partijen, zoals bedrijfsrevisor (IRE-IBR) of accountant (ITAA);
 - vergund door FOD Financiën voor aflevering van fiscale attesten voor giften;
 - jaarverslag neergelegd bij Balanscentrale van NBB.
- Governance en organisatiestructuur, waaronder UBO's en hoger leidinggevend, organogram, toelichting op de organisatiestructuur, aantal werknemers, compliancebeleid, procedures en controles.
- Doel en doelstellingen, inclusief missie, overzicht van programma's en bijbehorende budgetten, activiteiten en geleverde diensten.
- Geografische locatie van (operationele) activiteiten.
- Overzicht van begunstigen die voordeel hebben van de activiteiten en criteria voor het toewijzen van geldmiddelen.
- Het verwachte transactiegedrag, waaronder inkomende en uitgaande geldstromen, type transactie, omvang, frequentie, betrokken landen, valuta, tegenpartijen, enz.
- Financiële verslaggeving en transparantie, zoals financiële verslagen, financieringsbronnen, partijen die financieel bijdragen, methodes voor fondsenwerving, audit rapporten, enz.
- Deelnemen aan en naleving van zelfregulerende normen, zoals Ethische Fondsenwerving
- Doorzichtigheid op transparantie-platformen zoals van RE-EF, Donorinfo, NGO-Openboek, BECause.

Voor de meeste IZW's en mutualiteiten geldt dat de bank contact opneemt met de IZW of de mutualiteit om de benodigde informatie en documentatie te verkrijgen. Door

de focus te leggen op de relevante risicofactoren kan dit informatieverzoek proportioneel worden afgestemd op het niveau van de mogelijke risico's op witwassen en het financieren van terrorisme. Bovendien is een gerichte risico gebaseerde aanpak essentieel om onnodige informatieverzoeken richting de klant te voorkomen en de toegang tot financiële diensten te verbeteren. Ook het gebruik van informatie die afkomstig is uit openbare bronnen en het analyseren van bestaand klant- en transactiegedrag kan de administratieve last verlagen.

Risicofactoren

Voor een goede samenwerking tussen banken en IZW's en mutualiteiten is het noodzakelijk dat alle betrokken partijen zich bewust zijn van de risico's.

In de onderstaande tabel worden de kenmerken en het financiële gedrag van klanten opgesomd die instellingen kunnen beschouwen als factoren die het risico verkleinen of vergroten bij het beoordelen van het risico van een IZW.

Dit is een indicatieve lijst die niet-bindend en niet-uitputtend is. In overeenstemming met de Belgische wetgeving hangt dit soort factoren af van de algemene risicoanalyse van de financiële instelling, waarbij elke bank haar eigen beleid voert. Bovendien moet worden opgemerkt dat deze risicoverminderende en -verhogende factoren niet op zichzelf staan en moeten worden beoordeeld in de algehele context van de klant. De risicoclassificatie kan dus niet uitsluitend worden bepaald op basis van de aanwezigheid van risicofactoren.

Indicatieve factoren	Potentieel lager risico	Potentieel hoger risico
1. Klant gebonden risicofactor		
Kenmerken van de IZW	- Gepubliceerde statuten in het BS en opname in KBO - Regelmatige neerlegging van de jaarrekeningen (NBB of Griffie) - Rechtsvorm: verenigingen zonder winstoogmerk (vzw), internationale vzw, stichting van openbaar nut of private stichting en als : - de statuten relevante standaardelementen bevatten, zoals transparantie over controle en zeggenschap van de bestuurders; - er sprake is van transparante governance structuren, - er filantropische doelen worden nagestreefd Opgericht door notariële akte (niet verplicht voor vzw's)	- Complexe of ongebruikelijke eigendomsstructuur van de IZW - Rechtspersonen of juridische constructies die vehikels zijn voor het aanhouden van persoonlijke activa (bedrijfsstichtingen, patrimoniumstichtingen,...) - Geen neerlegging van jaarrekeningen - Laatste publicatie in het BS ouder dan 5 jaar - meerdere bestuurders op zelfde adres - Beperkte of geen binding in België - Gebrek aan duidelijkheid over het doel en de aard van de IZW - Inconsistentie tussen de missie en activiteiten van IZW
Identiteit van de beleidsbeslissers en de UBO's	- Transparantie over de identiteit van de beleidsbeslissers - Betrouwbare informatie over de uiteindelijke begunstigde van de klant - Lidmaatschap en/of publicatie van basisinformatie en financiële kerngetallen op transparantieplatformen (BeCause, RE-EF, Donorinfo, NGO-Openboek). - Lid van een federatie of koepelorganisatie - Erkend voor afleveren van fiscale attesten voor giften	- Politiek prominente persoon of andere prominente functie of grote publieke bekendheid waardoor hij zijn positie mogelijk kan misbruiken voor persoonlijk gewin - Geen transparantie over de identiteit van de beleidsbeslissers - Gebrek aan informatie of onvolledige informatie over de uiteindelijke begunstigten van de klant
Bedrijfsactiviteiten of beroepsactiviteiten van de klant en de UBO's van de klant	- Activiteiten waarbij kleine financiële transacties betrokken zijn (in termen van volume of bedrag) - NGO's voor ontwikkelingssamenwerking, erkend en gecontroleerd door de overheid (DGD of EU of VN).	- Banden met sectoren waaraan vaak een hoger corruptierisico is verbonden (<i>zoals bvb de bouw, de farmaceutische industrie en gezondheidszorg, de wapenhandel en defensie, de winningsindustrie of openbare aanbestedingen, ...</i>) - Banden met sectoren die geassocieerd zijn met een hoger AML/TF-risico, (<i>bvb bepaalde gelddienstenbedrijven, aanbieders van crypto-activiteiten, casino's, handelaren in edele metalen, ...</i>) - Banden met sectoren waarin aanzienlijke bedragen aan contant geld omgaan (<i>bvb casino's, sekswerkers, verkoop van tweedehands voertuigen...</i>) - Ontwikkelingssamenwerking: IZW's en mutualiteiten zonder erkenning door de overheid (DGD of EU of VN)

Indicatieve factoren	Potentieel lager risico	Potentieel hoger risico
Reputatie van de klant de UBO's van de klant	Positieve mediaberichten of andere relevante bronnen van informatie (betrouwbare en geloofwaardige)	- Negatieve mediaberichten of andere relevante bronnen van informatie (betrouwbare en geloofwaardige) - Bevroren activa - Melding van verdachte transactie
Zakelijke relatie (het doel en de aard)	Lange relatie met de klant zonder verdenking of bezorgdheid	Nieuwe zakelijke relatie die plaats vindt in ongebruikelijke omstandigheden⁵
2. Risicofactoren verbonden aan producten, diensten, verrichtingen of leveringskanalen		
	- Financiële producten of diensten die op passende wijze bepaalde en beperkte diensten voor bepaalde soorten klanten omvatten, om voor financiële inclusiedoeleinden de toegang te vergroten. - Producten waarbij het AML risico wordt beheerd door andere factoren zoals bestedingslimieten of transparantie van eigendom (bv. bepaalde soorten elektronisch geld) - Levensverzekeringsovereenkomsten met een lage premie - Pensioenverzekeringsovereenkomsten die geen afkoopclausule bevatten en niet als zekerheidstelling kunnen dienen - Aanvullend pensioenstelsel, een pensioenfonds of een soortgelijk stelsel dat pensioenen uitkeert aan werknemers, waarbij de bijdragen worden ingehouden op het loon en de regels van het stelsel de deelnemers niet toestaan hun rechten uit hoofde van het stelsel over te dragen	- Zakelijke relaties op afstand of verrichtingen op afstand, zonder bepaalde garanties, zoals elektronische identificatiemiddelen of relevante vertrouwensdiensten zoals gedefinieerd in Verordening (EU) nr. 910/2014 of ieder andere identificatieproces dat veilig is, op afstand of langs elektronische weg plaatsvindt en door de relevante nationale autoriteiten is gereguleerd, erkend, goedgekeurd of aanvaard - Betalingen die worden ontvangen van onbekende of niet-verbonden derden - Verrichtingen in verband met aardolie, wapens, edele metalen, tabaksproducten, culturele kunstvoorwerpen en andere artikelen van archeologisch, historisch, cultureel en religieus belang of met grote wetenschappelijke waarde, alsook ivoor en beschermde soorten - Transacties die zich kenmerken door grote geldstromen in een korte periode, waarbij sprake is van organisaties zonder winstoogmerk waarmee onduidelijke banden bestaan (zij zijn op dezelfde fysieke locatie gevestigd, zij hebben dezelfde vertegenwoordigers of werknemers of zij houden onder dezelfde namen meerdere rekeningen aan) - Mogelijkheid voor een derde die geen deel uitmaakt van de zakelijke relatie om instructies te geven (bijvoorbeeld in geval van bepaalde correspondentbankrelaties)

⁵ Voorbeelden: Zie EBA-richtlijnen 1/03/2021: een onverklaarbare geografische afstand, een klant die meer geld overmaakt dan nodig is voor de investering en die de terugbetaling van het "te veel betaald" vraagt, frequente wijzigingen in de aan de bank verstrekte informatie, enz.

Indicatieve factoren	Potentieel lager risico	Potentieel hoger risico
		▪ Complexiteit van de transactie (meerdere partijen of meerdere rechtsgebieden) ▪ Ongebruikelijke transacties (vergeleken met de normale activiteiten van de klant, de kennis van de klant, zeer complexe) ▪ Gebruik van crowdfunding via buitenlandse platformen die niet onderworpen zijn aan de EU regelgeving ▪ Private banking waarbij bijzondere aandacht moet worden besteed aan de herkomst van de activa (rekening houdend met het doel van de non-profitorganisatie, de aard van haar activiteiten en financieringsbronnen).
3. Geografische risicofactoren		
	Er zijn alleen maar links met: ▪ Lidstaten van de EU ▪ Derde landen met doeltreffende systemen ter bestrijding van WG/FT ▪ Derde landen die volgens geloofwaardige bronnen een laag niveau van corruptie of andere criminele activiteit hebben ▪ Derde landen die volgens geloofwaardige bronnen zoals wederzijdse beoordelingen, gedetailleerde evaluatierapporten, of gepubliceerde follow-uprapporten, voorschriften inzake de bestrijding van WG/FT hebben die beantwoorden aan de herziene FATF-aanbevelingen en die voorschriften effectief ten uitvoer leggen	Er bestaan links met: ▪ Landen die op basis van geloofwaardige bronnen zoals wederzijdse beoordelingen, gedetailleerde evaluatierapporten, of gepubliceerde follow-uprapporten, worden aangemerkt als een land zonder effectieve WG/FT-systemen ▪ Landen die volgens geloofwaardige bronnen significante niveaus van corruptie of andere criminele activiteit hebben ▪ Landen waarvoor sancties, embargo's of soortgelijke maatregelen gelden die bijvoorbeeld door de Europese Unie of de Verenigde Naties zijn uitgevaardigd ▪ Landen die financiering of ondersteuning verschaffen voor terroristische activiteiten, of op het grondgebied waarvan als terroristisch aangemerkte organisaties actief zijn

Risicobeoordeling

Op basis van alle verschillende risicofactoren voert de bank een analyse uit en kent iedere klant een specifiek risicoprofiel toe.

De analyse van de financiële instelling moet daarom van geval tot geval worden gedaan en kan niet leiden tot een algemene beslissing om een hele categorie klanten te weigeren.

Hieronder zijn een aantal criteria die meegenomen kunnen worden bij het uitvoeren van het klantonderzoek van een IZW en bij het beoordelen van de verkregen informatie:

- Een duidelijke link tussen de missie en de daadwerkelijke activiteiten van de IZW.
- De opzet, helderheid en balans van de governance en de besluitvorming.
- Bewijs van de activiteiten, bijvoorbeeld in het jaarverslag, projectverslagen, media, online aanwezigheid enz.
- Binding met België.
- Gehanteerde waarborgen die de betrouwbaarheid van (buitenlandse) partners bevestigen.
- Afstemming van oorsprong en bestemming van de middelen met de doelstellingen en activiteiten van de IZW.
- Soort en aantal begunstigen.
- De bereidheid om zich te laten controleren door betrouwbare externe partijen, erkend door de bank en/of door nationale bevoegde autoriteiten.
- Deelname aan erkende zelfregulerende structuren zoals het RE-EF.
- De aanwezigheid van compliancebeleid, -procedures en -controles om te voorkomen dat financiering wordt verkregen uit illegale bronnen of wordt gebruikt voor illegale doeleinden.
- Situaties van acute noodhulp in gebieden die zijn getroffen door bijvoorbeeld oorlog of een natuur- ramp.
- Het ontvangen van federale, regionale of gemeenschapssubsidies of EU subsidies. Autoriteiten die dergelijke subsidies toekennen voeren diepgaand onderzoek uit naar de IZW als onderdeel van hun due diligence-onderzoek.

PRAKTIJKVOORBEELDEN

Let op, de praktijkvoorbeelden die hierna volgen zijn voorbeelden om de praktische toepassing van die Risico gebaseerde Richtsnoeren te illustreren en zijn niet uitputtend.

Een IZW in de EU

Voorbeeld

Een IZW in de EU zet schepen in om mensen te redden die in de problemen zijn gekomen tijdens een poging om de Middellandse Zee over te steken. Er is sprake van onbevestigde beschuldigingen dat de IZW samenwerkt met migrantensmokkelaars.

Richtsnoeren

- Voordat er een informatieverzoek aan de klant wordt gedaan, dienen openbare bronnen en de intern beschikbare informatie van de klant en de transacties te worden geraadpleegd.
- De ongunstige berichten in de media moeten worden beoordeeld.
- Financiering door overheids- en supranationale organen wordt in overweging genomen bij het beoordelen van het risico aangezien dit een risicoverlagende factor is.
- Een informatieverzoek aan de klant dient gericht te zijn op informatie die relevant is voor de risico's, zoals een verzoek om een toelichting van de negatieve berichtgeving in de media en het interne compliancebeleid, -procedures en -controles.

Een internationale VZW

Voorbeeld

Een bekende internationale VZW met vestigingen in een groot aantal landen, die wereldwijd actief is in het bieden van hulp aan vluchtelingen.

Richtsnoeren

- Een officiële erkenning (België, EU of VN) als humanitaire organisatie, wordt beschouwd als een risicoverlagende factor.
- Een positief trackrecord wordt beschouwd als een risicoverlagende factor.
- Een hoge mate van transparantie door openbare publicatie van jaarverslagen, updates en de governance is een risicoverlagende factor.
- Voordat er een informatieverzoek aan de klant wordt gedaan, dienen openbare bronnen en de intern beschikbare informatie van de klant en de transacties te worden geraadpleegd.
- Een informatieverzoek aan de klant dient gericht te zijn op informatie die relevant is voor de risico's en niet openbaar beschikbaar is.

Een kleine lokale IZW

Voorbeeld

Een individu heeft een VZW opgezet. De VZW wordt onder andere gefinancierd uit bijdragen vanuit de lokale gemeenschap. Het doel van de VZW is om (gebruikte) medische apparatuur naar een aantal landen in Noord-Afrika te versturen.

Richtsnoeren

- Er moet een informatieverzoek aan de klant worden gedaan voor de vereiste KYC-informatie, dat onder andere betrekking heeft op de doelstellingen van de IZW, de bron van de middelen en het hoger leidinggevend personeel.
- Een IZW die wordt beheerd door één individu wordt gezien als een hoger risico.
- Een onafhankelijke audit wordt gezien als risicoverlagende factor.
- Informatie over verschillende soorten en het aantal begunstigden dient te worden verkregen en te worden beoordeeld.
- De transacties dienen op basis van het verwachte transactiegedrag voortdurend te worden gemonitord.
- Het leveren van goederen in plaats van geldmiddelen is een risicoverlagende factor.

Een IZW die een private stichting is

Voorbeeld

Een vermogende persoon heeft een private filantropische stichting opgezet en gefinancierd. Het doel van de stichting is het ondersteunen van scholing voor kinderen in ons land.

Richtsnoeren

- Als de activiteiten beperkt zijn tot België alleen wordt dit gezien als een risicoverlagende factor.
- Een informatieverzoek aan de klant voor de vereiste KYC-informatie, dat onder andere betrekking heeft op de doelstellingen van de IZW en de bron van de middelen.
- Een onafhankelijke audit, lidmaatschap van de Belgische Federatie van Filantropische Stichtingen, van Ethische Fondsenwerving vzw en erkenning voor belastingaftrekbaarheid van giften worden gezien als risicoverlagende factoren.
- Transacties dienen op basis van het verwachte transactiegedrag voortdurend te worden gemonitord.

Anonieme gift

Voorbeeld

Een IZW ontvangt een anonieme gift van een filantroop, waarbij de IZW niet weet wat de bron is van deze middelen.

Richtsnoeren

- Als de activiteiten en transacties in lijn zijn met het risicoprofiel of met het verwachte transactiedrag zijn er geen aanvullende maatregelen benodigd.
- Als de activiteiten en transacties niet in lijn zijn met het risicoprofiel of met het verwachte transactiedrag wordt een informatieverzoek aan de klant gedaan over de bron van de middelen.

VZW die een woonzorgcentrum is

Voorbeeld

Een VZW die een woonzorgcentrum is ontvangt totaal onverwacht een legaat dat gelijk is aan een grote som. Dit gebeurt vlak na het verlies van één van haar subsidies door de gewestelijke overheid.

Richtsnoeren

- Het gaat hier over een ongebruikelijke transactie dus er bestaat een risicoverhogende factor (geen normale activiteiten van de klant).
- Het woonzorgcentrum legt betrouwbare informatie over haar uiteindelijk begunstigden van de klant voor en is bovendien lid van een federatie of koepelorganisatie. Dit zijn risicoverlagende factoren.

VZW die actief is in de huishulp en -zorgsector

Voorbeeld

Een VZW die actief is in de huishulp en -zorgsector heeft al 6 jaar niks meer gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en heeft beperkte binding in België.

Richtsnoeren

- De VZW is lid van een federatie of koepelorganisatie. Dit is een risicoverlagende factor.
- Aan de andere kant dateert haar laatste publicatie in het Belgisch Staatsblad van meer dan 5 jaar – de statuten zijn al meer dan 5 jaar niet geactualiseerd, wat vragen kan oproepen over de governance of aangepaste doelstellingen (ondanks de regelmatige neerlegging van de jaarrekeningen bij de NBB).
- Bovendien heeft deze VZW beperkte binding in België – hoewel de zetel in Antwerpen is gevestigd, zijn enkele van de bestuurders woonachtig in het buitenland en zijn er operationele banden met een buitenlandse zusterorganisatie, wat de transparantie kan verminderen.
- Op basis van dit specifiek risicoprofiel kan de financiële instelling beoordelen dat er tenminste nood is aan een informatieverzoek.

Belgische Federatie van de financiële sector

www.febelfin.be